

LEVY, CH. – DOMINICY, Y. (eds.) [2020]: *Science Meets Sports: When Statistics Are More Than Numbers*. (A tudomány és a sport találkozása: amikor a statisztika több a számoknál.) Cambridge Scholars Publishing. Newcastle upon Tyne.

A szerzők két, egymástól nagyon eltérő célközönségnek mutatják be a sportstatisztikát: egyrészt a tudományos szakembereknek, hogy felkeltsék érdeklődésüket e fejlődő szakterület iránt, másrészt a sportrajongóknak, hogy megismertessék őket az adatelemzéssel, és ezáltal újszerű bepillantást nyújtsanak számukra kedvenc sportágaikba. A kötet egyedülálló áttekintést ad erről az érdekes témáról, mivel különböző sportanalitikai, adatvizualizációs és statisztikai eljárásokat mutat be, melyek alkalmazásával a sportadatok alapján új, a korábbiaknál pontosabb megállapítások tehetők (jobb rangsorolás és előrejelzés). A kiadvány a labdarúgással, tenisszel, kosárlabdával, atlétikával és baseballal kapcsolatos ismeretek, valamint a legújabb adatelemzési eszközök tárgyalásának köszönhetően lebilincselő olvasmány bárki számára.

SCARDAMALIA, R. L. [2020]: *Life in Rural America: A Statistical Portrait*. (Élet a vidéki Amerikában: statisztikai portré.) Rowman & Littlefield. Lanham.

Amerika városi lakossága folyamatosan nő, miközben a vidéki térségekben élők száma – különösen a nagy recesszió óta – csökken. Ez nem új keletű folyamat, a „vidék” hanyatlását az agráralapú gazdaság szolgáltatásalapúvá válása már régóta befolyásolja. A millennium óta azonban ez a változás felgyorsult, és a nem városi közösségek egyre kevésbé képesek pótolni fogyatkozó népességüket. A kötet bemutatja az egyes régiók főbb gazdasági és

demográfiai mutatóit, és segít megérteni az ott élő közösségek helyzetét. Ezért mindenki referenciamunkaként használhatja, aki meg akarja ismerni az ország különböző térségeinek közösségei és földrajza közötti különbségeket.

CASOLA, L. [2020]: *Planning for Long-Term Use of Biomedical Data: Proceedings of a Workshop*. (Az orvosbiológiai adatok hosszú távú felhasználásának tervezése: műhelykonferencia-kötet.) National Academies Press. Washington, D.C.

Napjainkban az orvosbiológiai kutatások adatállományai egyre nagyobbak és összetettebbek, ám ezzel párhuzamosan folyamatosan bővülnek a számítástechnikai kapacitások is. Az amerikai NIH (National Institutes of Health – Nemzeti Egészségügyi Intézet) NLM-jének (National Library of Medicine – Országos Orvostudományi Könyvtár) egyedülálló szerepe van annak biztosításában, hogy az orvosbiológiai kutatások adatai hozzáférhetőek, kereshetők és etikus módon újra felhasználhatók legyenek. Ebben hasznosak lehetnek a hosszú távú adatmegőrzési költségeket előre jelző eszközök, mivel a jövőben is értéket képviselő adatoknak nemcsak a kezelése, de az értékelése és a fenntartása is egyre nagyobb kiadásokkal jár.

Az Egyesült Államok tudományos akadémiaja, az Országos Tudományos, Műszaki és Orvostudományi Akadémia 2019. július 11-én és 12-én rendezett műhelykonferenciát egy olyan keretprogram kidolgozására, amely segít előre jelezni az orvostudományi adatok megőrzésének, archiválásának és elérésének hosszú távú költségeit. Az előadások a következő témákkal foglalkoztak: eszközök, technikák, amelyekkel az NLM hozzájárulhat a kockázat-

kezelési szempontok és gyakorlat eddigieknél jobb integrálásához az adatmegőrzés és -archiválás folyamatába; az élettartamadatok mérlegelésére, frissítésére, nyomon követésére szolgáló módszerek; valamint az előbbi eszközök, technikák és módszerek alkalmazásával járó kutatói és egyéb terhek. A kiadvány a műhelykonferencián elhangzott előadásokat és beszélgetéseket gyűjti egybe.

ABDI, H. – BEATON, D. [2020]: *Principal Component and Correspondence Analyses Using R*. (Főkomponens- és korrespondenciaelemzés R-rel.) Springer International Publishing AG. Cham.

Különböző programcsomagjainak (ExPosition, FactoMiner, ade4 és ca) köszönhetően az R egyaránt alkalmas a főkomponens-elemzés, a korrespondenciaelemzés, a többszörös korrespondenciaelemzés és a metrikus többdimenziós skálázás végrehajtására. A szerzők kötetükben e technikákat ismertetik példákon keresztül, bepillantást nyújtva az adatbevitel, az elemzés, valamint az eredmények professzionális ábrázolásának mikéntjébe. Mindegyik módszer végrehajtására több alternatívát is bemutatnak, hogy az olvasók válogathassanak ezek közül a munkájuk során. Magyarázataik arra is kitérnek, hogy mivel jár az egyes programcsomagok használata. Az első fejezetben a programcsomagok telepítését tárgyalják, a kötet végén található rövid függelékben pedig a legfontosabb matematikai ismereteket vonultatják fel azon olvasók számára, akik szeretnének elmélyülni a témában.

VALENZUELA, O. – ROJAS, F. – POMARES, H. – ROJAS, I. [2020]: *Theory and Applications of Time Series Analysis: Selected Contributions from ITISE 2018*. (Az idősorelemzés elmélete és alkalmazásai: válogatott írások a 2018. évi Nemzetközi Idősorelemzési és -előrejelzési Konferencia előadásából.) Springer Nature Switzerland AG. Cham.

A kötet a spanyolországi Granadában, 2018. szeptember 19-e és 21-e között tartott Nemzetközi Idősorelemzési és -előrejelzési Konferencián (International Time Series Conference – ITISE) elhangzott előadások közül válogat. Az első három rész az idősorok elemzésének és előrejelzésének elméletét tárgyalja, a statisztikai módszereket, a számítási intelligencia mai módszertanát, az ökonometriai modelleket, a pénzügyi előrejelzést, valamint a kockázatelemzést helyezve előtérbe. Az utolsó három rész a módszertan olyan alkalmazásaival foglalkozik, mint a földtudományi, az energia-, valamint egyéb, mai problémákkal kapcsolatos idősorok elemzése és előrejelzése. A szerkesztett írások különböző szempontok szerint „járják körül” a témát, így a kötet forgatása közben a részletekkel is megismerkedhet az olvasó.

Az ITISE-konferenciasorozat olyan fórumként szolgál a tudósok, a mérnökök, az oktatók és a diákok számára, ahol megvitathatják az idősorok elemzésének és előrejelzésének újdonságait, illetve alkalmazásának lehetőségeit. A kiadvány a számítástechnika, a matematika, a statisztika és az ökonometria tudományát felölelő inter- és multidiszciplináris kutatások eredményeit mutatja be.